

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

**ПРОГРАМИ З КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ
«ГЕОГРАФІЯ» (У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС)
ДЛЯ 6-9 КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ДЛЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ**

(на основі науково-експериментальної діяльності Київської спеціальної школи-інтернату № 16 для дітей з порушеннями розумового розвитку)

Автор: Мальчевська О.П., вчитель-дефектолог
спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату № 16м.
Києва

Укладач: Трикоз С.В. к.пед.н., старший науковий співробітник
лабораторії олігофренопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки
НАПН України

Київ - 2016

Пояснювальна записка

Соціально-економічні і політичні зміни в суспільстві, зміцнення державності України, входження її в цивілізоване світове співтовариство вимагають структурної реформи системи освіти, спрямованої на забезпечення мобільності, працевлаштування випускників.

Одним із основних завдань школи для дітей з особливими освітніми потребами є підготовка їх до самостійного життя, їх успішна адаптація та інтеграція у соціально-економічне середовище.

Метою даного курсу є уточнення, поглиблення та поширення знань розумово відсталих учнів середнього та старшого шкільного віку про світ, що нас оточує у напрямку природничої галузі (навчальний предмет – географія). А також активізація пізнавальних можливостей дітей з особливими освітніми потребами.

Географічні знання мають велике значення для ознайомлення з природними умовами, явищами дійсності, вчать основам світосприйняття як єдиного цілого.

Запропонований корекційно-розвитковий матеріал, підібраний з урахуванням психофізичних особливостей розумово відсталих дітей, дає необхідний мінімум учбового матеріалу, відрізняється практичною спрямованістю, є підготовкою учнів до трудової діяльності. При вивченні матеріалу використовуються міжпредметні зв'язки, що розширюють світосприймання учнів, формують у них уміння і навички, необхідні у повсякденному житті. Якість засвоєння знань з географії розумово відсталими учнями визначається особливостями їх розвитку, а також методами і прийомами, які добирає педагог при вивченні та опрацюванні тем.

Програма корекційних занять на поширення і поглиблення знань про світ, що нас оточує в позаурочний час відповідають основним розділам і темам програми з географії для учнів 6-9 класів спеціальної школи.

Педагогу надається можливість обирати серед запропонованих заходів такі, які враховують пізнавальні, психофізичні та індивідуальні особливості учнів.

Метою корекційних занять з географії у позаурочний час є:

- поширення і поглиблення знань про навколишнє середовище, явища дійсності у їх причинно-наслідковому зв'язку;
- активізація пізнавальної діяльності учнів;
- час встановлення причинно-наслідкових зв'язків;
- закріплення навичок застосування набутих знань практично;
- соціалізація учнів.

Для досягнення мети необхідно реалізувати наступні завдання:

- розвивати вміння спостерігати і фіксувати явища природи;
- формувати логічне мислення при встановленні причинно-наслідкових зв'язків, при розв'язанні проблемних ситуацій;

- розвивати просторові уявлення, уміння орієнтуватись у просторі під час роботи з картою, атласом та за природними ознаками;
- збагачувати активний словник новою термінологією;
- розвивати пам'ять, увагу, спостережливість.

Інноваційність корекційної програми з географії у позаурочний час полягає у об'єднанні змісту в один модуль, що дає можливість чітко окреслити теми занять і кількість годин, відведених на них. Це сприяє послідовній організації викладу педагогом матеріалу і кращій реалізації засвоєних знань учнями з особливими освітніми потребами у практичному аспекті.

Так, наприклад, один змістовий модуль містить 5 тем, на кожен з яких виділено по 1 годині. А в кінці модуля педагог має змогу бачити засвоєні корисні навички і знання учнів.

З даної навчальної дисципліни передбачено 3-5 модулів на семестр, навчальний матеріал з кожного модуля містить головні та допоміжні теоретичні знання, має практичне спрямування. Модульна організація передбачає виділення опорних знань і вмінь, а також системне повторення головних теоретичних знань, практичних умінь і навичок. Таким чином, актуалізація опорних знань, принцип наступності і послідовності сприяють кращому засвоєнню набутих знань з географії у дітей з особливими освітніми потребами.

**Змістово-орієнтований модуль з виховної роботи на поширення
і поглиблення знань з географії у позаурочний час у 6 класі
(I семестр)**

№	Змістовий модуль №1 «Орієнтування на місцевості»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Орієнтування на місцевості за сонцем та місцевими ознаками	1	Визначення сторін горизонту за місцевими ознаками. Робота з додатковою літературою.	Вміють орієнтуватися на відкритій місцевості за сонцем, місцевими ознаками. Знають сторони горизонту.
2	Компас	1	Демонстрація компаса. Перегляд документального фільму.	Знають будову компаса. Вміють визначати сторони горизонту за компасом. Вивчення нової термінології.
3	Масштаб. План класу	1	Виготовлення плану класу (рисунок, аплікація).	Вміють читати і розуміють масштаб, визначають відстань за заданим масштабом. Засвоєння нової термінології.
4	Карта. Масштаб карти	1	Вимірювання відстані на карті. Знаходження міста, водойми на карті. Знайомство з атласом. Складання кросворду з ключовими словами.	Читають масштаб карти. Знають призначення фізичної карти і об'єктів, розташованих на ній.
5	Умовні кольори карти	1	Визначення форми поверхні землі (екскурсія). Складання тематичного кросворду.	Знають умовні кольори і знаки карти. Користуються шкалою глибин і висот.
	Всього годин	5		
№	Змістовий	Годин	Заходи	Орієнтовні

	модуль №2 «Рельєф та корисні копалини рідного краю»	и		досягнення учнів
1	Різноманітність рельєфу України	1	Конкурс малюнків.	Знають відомості про рельєф. Уміють «читати» фізичну карту. Вивчення нової термінології.
2	Форми рельєфу своєї місцевості.	1	Екскурсія для визначення основних форм поверхні своєї місцевості.	Визначають основні форми поверхні місцевості. Вміють орієнтуватися у просторі.
3	Ґрунти	1	Вікторина «Цікаво знати». Збирання 2-3 зразків ґрунту.	Знають, з чого утворений ґрунт. Знають про значення ґрунтів для сільського господарства.
4	Корисні копалини, їх значення	1	Екскурсія до природничого музею. Гра «Впізнай корисні копалини» (за умовними позначеннями).	Розуміють значення корисних копалин, їх використання у народному господарстві. Знаходять основні родовища корисних копалин на фізичній карті України.
5	Охорона природних багатств України	1	Складання плану заходів по охороні природи. Розповідь про правила поведінки на природі.	Знають про Червону книгу України. Дбайливо ставляться до природи.
	Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №3 «Погода»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Погода	1	Складання таблиці умовних позначень (стан неба, температура, опади).	Розуміють чинники, які визначають погоду, значення прогнозування погоди. Використовують нову лексику.
2	Сезонні зміни погоди	1	Обговорення казки «12 місяців». Перегляд відеофільму.	Знають основні ознаки пори року, причини зміни пір року.
3	Складові погоди (температура повітря, вітер, опади)	1	Дослід по вимірюванню температури повітря у приміщенні, на вулиці. Читання і обговорення статей періодики.	Знають фактори, що впливають на стан погоди. Знають будову термометра, вміють користуватися ним. Розуміють вивчені терміни.
4	Спостереження за погодою	1	Екскурсія до парку. Збирання гербарію.	Знають закономірності формування погоди. Знають про вплив погоди на господарську діяльність людини.
5	Прогнозування погоди	1	Складання тематичного кросворду. Читання і опрацювання додаткової літератури.	Знають про метеорологічні станції. Вміють передбачати погоду за кількома народними прикметами. Засвоюють вивчену термінологію.
	Всього годин	5		
	Загальна кількість годин з дисципліни	15		

**Змістово-орієнтований модуль з виховної роботи на поширення і поглиблення знань з географії у позаурочний час у 6 класі
(II семестр)**

№	Змістовий модуль №4 «Водойми».	Годин и	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Гідросфера. Значення води на Землі	1	Дослід «Фізичні властивості води» (форма, колір, смак води). Повідомлення з використанням додаткової літератури.	Знають про фізичні властивості, агрегатні стани води. Мають уяву про розподіл води і суші на Землі. Розуміють нову лексику.
2	Річки	1	Екскурсія на Дніпро або перегляд відеофільму.	Знають будову і значення річок. Вміють показувати річки на карті.
3	Озера, ставки, водосховища, джерела, підземні води	1	Перегляд документального відеофільму. Екскурсія до музею води.	Знають відомості про прісні водойми, їх значення для господарювання людини.
4	Моря	1	Повідомлення. Тематична бесіда.	Вміють розрізнити прісні і солоні водойми. Вміють показувати на карті вивчені об'єкти.
5	Охорона водних багатств України	1	Складання плану природоохоронних заходів. Диспут. Бесіда. Конкурс плакатів «Бережіть воду!»	Розуміють причини забруднення водойм.
	Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №5 «Рослинний і	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
----------	---	---------------	---------------	------------------------------------

	тваринний світ України».			
1	Біосфера	1	Повідомлення. Збирання гербарію. Робота з додатковою літературою.	Знають умови, необхідні для розвитку живих організмів. Знають основні форми життя на Землі. Розуміють нову термінологію.
2	Рослини	1	Екскурсія до природничого музею. Повідомлення. Складання кросворду.	Знають про різноманітність рослинного світу, його значення. Вміють розрізняти дикорослі і культурні рослини.
3	Тварини	1	Екскурсія в зоопарк. Конкурс малюнків.	Знають про багатство фауни, диких і свійських тварин. Розуміють взаємозв'язок у ланках біосфери.
4	Червона книга України	1	Конкурс на кращий малюнок «Знай, люби, бережи». Складання кросворду.	Розуміють значення флори і фауни. Бережуть навколишнє середовище.
5	Необхідність охорони рослинного і тваринного світу	1	Складання плану природоохоронних заходів. Вікторина.	Знають про заповідники, заказники. Вміють бережно ставитися до навколишнього середовища.
	Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №6 «Господарська діяльність людини»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
----------	---	---------------	---------------	------------------------------------

1	Види господарської діяльності	1	Перегляд відеофільму. Складання кросворду.	Розуміють терміни, знають значення господарської діяльності. Орієнтуються у соціумі.
2	Промисловість	1	Екскурсія на підприємство.	Знають про основні галузі промисловості.
3	Сільське господарство	1	Робота з додатковою літературою. Конкурс малюнків.	Розуміють значення сільського господарства, знають його основні галузі.
4	Трудова діяльність населення	1	Повідомлення, розповідь про професію батьків. Мої захоплення (демонстрація виробів).	Розуміють значення праці в житті людини. Виявляють зацікавлення певною професією з метою подальшого працевлаштування.
5	Шляхи сполучення. Транспорт	1	Екскурсія на залізничний, річковий вокзал. Розповідь «Моя дорога до школи». Подорож картою основними магістралями України.	Знають про основні шляхи сполучення, види транспорту. Використовують нову лексику.
	Всього годин	5		
	Загальна кількість годин з дисципліни	15		

**Змістово-орієнтований модуль з виховної роботи на поширення
і поглиблення знань з географії у позаурочний час у 7 класі
(I семестр)**

№	Змістовий модуль №1 «Земна куля».	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Форма і розміри Землі	1	Бесіда для допитливих. «Уявлення про Землю в давні часи». Екскурсія в планетарій.	Знають основи будови Сонячної системи. Знають про форму і розміри Землі.
2	Глобус. Карта півкуль	1	Повідомлення (із використанням додаткової літератури). Моделювання з пластиліну. Визначення на глобусі, карті назв вивчених об'єктів.	Вміють визначати на глобусі, карті меридіани, паралелі, екватор, полюси. Розуміють умовні кольори і позначення на глобусі, карті. Використовують засвоєну термінологію.
3	Материки і океани	1	Складання кросворду з ключовими тематичними словами. Перегляд відеофільму. Аплікація.	Знають про розподіл води і суші на Землі. Показують на карті вивчені об'єкти.
4	Обертання Землі навколо своєї осі.	1	Дослід з телурієм. Читання і обговорення додаткової літератури.	Знають про причини зміни дня і ночі. Орієнтуються у просторі (визначають час за годинником).
5	Теплові пояси	1	Вечір питань і відповідей по темі «Земна куля». Конкурс малюнків.	Знають про різницю освітлення Сонцем різних частин земної поверхні. Розуміють залежність клімату від сонячного освітлення Землі. Знають особливості

				клімату помірного теплового поясу.
	Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №2 «Всесвіт. Форми поверхні Землі»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Всесвіт. Сонячна система	1	Екскурсія в планетарій. Бесіда для допитливих «Прибульці».	Мають уявлення про Всесвіт. Знають будову Сонячної системи. Знаходять Землю в межах Сонячної системи (за атласом).
2	Небесні тіла (зірки, планети)	1	Перегляд відеофільму. Конкурс малюнків.	Знають про небесні тіла. Розуміють відмінність між зірками та планетами.
3	Внутрішня будова Землі	1	Робота з додатковою літературою. Виготовлення моделі будови Землі з пластиліну.	Знають внутрішню будову Землі. Використовують засвоєну термінологію.
4	Різноманітність форм земної поверхні	2	Екскурсія для ознайомлення з формами рельєфу. Виготовлення макетів (рельєф Землі). Обговорення додаткової літератури. Виготовлення таблиць «Умовні кольори карти».	Розрізняють форми земної поверхні за умовними кольорами карти. Читають і розуміють шкалу висот і глибин за картою. Визначають форми земної поверхні своєї місцевості.
	Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №3 на «Вода Землі».	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Гідросфера	2	Експерсія до музею води. Робота з картою, глобусом. Читання додаткової літератури. Дослід по вимірюванню температури води.	Знають про водну оболонку Землі, різновиди води на Землі. Розуміють значення води для життя на Землі. Знають про агрегатні стани води. Використовують вивчену термінологію.
2	Світовий океан	1	Повідомлення (за матеріалами додаткової літератури). Перегляд фрагментів відеофільму. Складання таблиці назв океанів (за атласом).	Розуміють поняття «Світовий океан». Показують на карті океани. Розуміють відмінність між солоною і прісною водою.
3	Річки. Значення річок	1	Робота з додатковою літературою. Експерсія до річкового вокзалу. Експерсія до річки.	Знають будову річки. Розуміють відмінність між рівнинними та гірськими річками. Показують на карті найбільші річки. Розуміють господарське значення річок
4	Кругообіг води в природі	1	Повідомлення. Вікторина. Виконання малюнків.	Знають про агрегатні стани води. Розповідають про умови, що обумовлюють кругообіг води. Використовують нову лексику.

5	Охорона води від забруднення	1	Дослід «Фільтрування води». Екскурсія до найближчих водойм. Складання плану охорони води від забруднення.	Називають причини забруднення води. Розуміють необхідність чистоти водойм. Складають розповіді на основі власних спостережень
	Всього годин	5		
	Загальна кількість годин з дисципліни	16		

Змістово-орієнтований модуль з виховної роботи на поширення і поглиблення знань з географії у позаурочний час у 7 класі (II семестр)

№	Змістовий модуль №4 «Природні зони холодного теплового поясу».	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Природні зони, їх розміщення на земній кулі	2	Робота з картою: визначення теплових поясів, природних зон. Складання таблиці «Природні зони». Перегляд фрагментів відеофільму..	Знають про теплові пояси та природні зони, показують їх на карті. Розрізняють умовні кольори природних зон.
2	Зона арктичних пустель	1	Робота з атласом, картою. Опрацювання додаткової літератури. Повідомлення «Полярне сяйво», «Білі ведмеді». Конкурс малюнків.Робота з	Визначають на карті природні зони. Визначають фізико-географічне положення зони арктичних пустель. Знають про особливості клімату, флору і фауну, основні

			картою: визначення теплових поясів, природних зон. Складання таблиці «Природні зони». Перегляд фрагментів відеофільму.	заняття населення. Знають про теплові пояси та природні зони, показують їх на карті. Розрізняють умовні кольори природних зон.
3	Зона тундри	2	Робота з картою. Обговорення прочитаного (додаткова література). Вікторина «Цікава географія». Складання тематичного кросворду.	Визначають на карті фізико-географічне положення зони тундри, знають умовні кольори позначення природних зон. Знають про особливості рослинного і тваринного світу, корінне населення та його основні заняття, використовують засвоєну термінологію.
	Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №5 «Природні зони помірного теплового поясу».	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Лісова зона	2	Робота з картою. Складання таблиці «Флора і фауна лісової зони». Конкурс малюнків. Екскурсія до лісопарку, лісу. Збирання і оформлення	Визначають фізико-географічне положення лісової зони за картою та атласом. Читають умовні кольори природних зон. Називають типових представників

			гербарію. Розповіді на основі власних спостережень.	флори і фауни. Знають про важливість природоохоронних заходів. Складають розповіді, використовують засвоєну термінологію.
2	Зона степів	2	Робота з картою, атласом. Опрацювання додаткової літератури. Повідомлення «Зрошення степів», «Заповідники України: Асканія Нова». Конкурс малюнків. Вікторина «Цікаво знати». Перегляд фрагментів відеофільму.	Визначають фізико-географічне положення зони степів. Знають про утворення чорноземів. Розповідають про основні заняття населення, називають культури, що вирощують у зоні степів. Розуміють мету створення заповідників, заказників. Розповідають про власне ставлення до світу, що їх оточує.
	Всього годин	4		

Змістовий модуль №6 «Природні зони жаркого теплового поясу».	Годин и	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
Зона пустель	2	Подорож картою. Вікторина «Цікаво знати». Добір і обговорення додаткової літератури.	Визначають фізико-географічне положення зони пустель. Знають про особливості клімату, основних представників флори і фауни. Розуміють нову термінологію.

Тропічна зона	2	Перегляд фрагментів відеофільму. Екскурсія до природничого музею. Конкурс малюнків. Складання таблиці «Рослинний і тваринний світ тропічної зони».	Визначають фізико-географічне положення тропічної зони. Знають умовні кольори позначення тропічної зони. Знають про особливості рослинного і тваринного світу. Використовують засвоєну лексику.
Зона субтропіків	1	Повідомлення. Робота з картою, атласом. Вечір питань і відповідей. Складання тематичного кросворду.	Показують на карті зону субтропіків. Знають умовні кольори позначення зони субтропіків. Знають про представників флори і фауни, основні заняття населення. Використовують нову термінологію.
Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №7 «Висотна поясність в горах»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Положення гір на карті	1	Перегляд фрагментів відеофільму. Повідомлення. Конкурс малюнків.	Визначають на карті фізико-географічне положення гір. Визначають за шкалою висот висоту гір. Знають будову гори. застосовують нову термінологію.
2	Зміна природи в горах залежно від висоти	1	Складання кросворду з ключовими словами. Складання схеми «Зміна природи у	Розуміють причини зміни природи у горах. Називають рослини, тварин, що поширені у горах.

			горах». Опрацювання додаткової літератури.	Знають, як утворюються гірські річки. Використовують засвоєну термінологію.
3	Карпати, Кримські гори	2	Перегляд фрагментів відеофільму. Повідомлення. Конкурс малюнків. Складання таблиці «Рослини і тварини Карпат».	Показують на карті, визначають висоту Карпат, Кримських гір. Знають найвищі точки гір України. Розповідають про представників рослинного і тваринного світу.
4	Особливості життя і заняття населення гір	1	Робота з додатковою літературою. Виготовлення виробів з бісеру. Конкурс малюнків. Екскурсія до музею декоративно-прикладного мистецтва.	Знають про особливості життя у горах, основні заняття населення. Розповідають про декоративно-прикладні вироби, ремесла України.
	Всього годин	5		
	Загальна кількість годин з дисципліни	19		

Змістово-орієнтований модуль з виховної роботи на поширення і поглиблення знань з географії у позаурочний час у 8 класі (I семестр)

№	Змістовий модуль №1 «Відомості про Всесвіт. Явища природи»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Поняття про Всесвіт. Сонячна система.	1	Екскурсія до планетарію. Виготовлення моделі Сонячної системи. Конкурс малюнків.	Знають основні відомості про Всесвіт, небесні тіла Всесвіту. Показують на малюнку планети

				Сонячної системи. Використовують засвоєну термінологію.
2	Сонце. Його значення для життя на Землі.	1	Дослід з телурієм. Повідомлення за матеріалами додаткової літератури. Малюнок «Теплові пояси».	Мають уявлення про Сонце, його значення для життя на Землі. Знають про теплові пояси, причини змін пір року. Оперують поняттями «рік», «пора року», «місяць», визначають та називають їх.
3	Земля – планета	1	Виконання малюнків. Складання таблиці «Оболонки Землі», «Розподіл води і суші на Землі». Перегляд фрагменту відеофільму.	Знають про оболонки Землі, розподіл води і суші на Землі, мають уявлення про внутрішню будову планети. Розуміють відмінності між зірками і планетами. Використовують нову лексику.
4	Місяць – супутник Землі	1	Повідомлення «Місяць – природний супутник Землі», «Штучні супутники Землі». Читання і обговорення додаткової літератури».	Оперують поняттям «доба», визначають час. Знають причини зміни дня і ночі. Розуміють природне походження Місяця. Складають розповіді за вивченим матеріалом.
5	Явища природи	1	Складання таблиці умовних позначень (опади, вітер, стан неба). Виготовлення з пластиліну моделі	Описують явища природи та їх вплив на господарську діяльність людини. Ведуть календар

			вулкану. Перегляд фрагментів відеофільму.	погоди 3 використанням умовних позначень. Знають про заходи у випадку стихійних лих.
	Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №2 «Світовий океан»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Тихий океан	1	Складання таблиці «Світовий океан». Екскурсія в океанаріум. Перегляд фрагментів відеофільму. Робота з фізичною картою світу.	Знають про водну оболонку Землі. Розуміють визначення поняття «океан». Визначають фізико-географічне Тихого океану. Знають про особливості флори і фауни Тихого океану.
2	Атлантичний океан	1	Повідомлення з використанням додаткової літератури. Вікторина «Флора і фауна Атлантичного океану». Виконання малюнків.	Визначають за картою фізико-географічне положення океану, називають представників рослинного і тваринного світів океану. Розуміють господарське значення океану.

3	Індійський океан	1	Робота з контурними картами. Складання таблиці «Рослинний і тваринний світи Індійського океану». Обговорення додаткової літератури.	Визначають за картою фізико-географічне положення океану. Розповідають про умови, що визначають особливості природи океану. Знають про значення океану в життєдіяльності людини.
4	Північний Льодовитий океан	1	Позначення на контурній карті Північного Морського шляху. Конкурс малюнків. Складання тематичного кросворду.	Визначають за картою фізико-географічне положення океану. Розповідають про особливості життя людей на узбережжі океану, основних представників рослинного і тваринного світів, господарське значення океану. Використовують вивчену термінологію.
	Всього годин	4		

№	Змістовий модуль №3 «Материки. Африка. Австралія. Антарктида»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Материк на фізичній карті світу	1	Складання таблиці «Материки», «Частини світу». Виконання малюнку «Розподіл води і суші на Землі». Робота з фізичною	Знають і розуміють значення поняття «материк», «частина світу». Показують на карті материки, частини світу. Знають про

			картою світу. Вікторина.	розподіл води і суші на Землі. Застосовують нову термінологію. Орієнтуються у просторі.
2	Африка	2	Позначення на карті географічної номенклатури материка. Перегляд відеофільму. Складання таблиці «Рослини і тварини Африки». Читання і обговорення додаткової літератури. Повідомлення «Людські раси». Розповідь про країни Африки.	Визначають на карті та атласі фізико-географічне положення материка. Знають основних представників флори і фауни Африки. Розуміють важливість природоохоронних заходів. Знають про держави Африки, заняття населення. Толерантно ставляться до оточуючих.
3	Австралія	2	Подорож картою. Вікторина «Цікаво знати». Складання кросворду. Виготовлення тематичного альбому. Повідомлення «Ендемічні тварини Австралії». Виконання малюнків «Основні заняття населення».	Показують на карті водойми, острови, пустелі, гори материка. Визначають природні зони Австралії. Знають типових представників рослинного і тваринного світу материка. Розповідають про особливості побуту і заняття населення Австралії. Використовують засвоєну лексику.
4	Антарктида	1	Робота з картою, атласом. Повідомлення «Білий материк»,	Показують на карті, глобусі полюси, визначають географічне

			«Відкриття Антарктиди». Перегляд фрагментів відеофільму.	положення Антарктиди. Знають типових представників флори і фауни материка.
	Всього годин	6		
	Загальна кількість годин дисципліни	15 3		

**Змістово-орієнтований модуль з виховної роботи на поширення і поглиблення знань з географії у позаурочний час у 8 класі
(II семестр)**

№	Змістовий модуль №4 «Північна Америка»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Географічне положення Північної Америки.	1	Перегляд відеофільму. Робота з картою, атласом. Читання і обговорення додаткової літератури. Вікторина. Складання тематичного кросворду.	Показують контури берегів, океани, моря, найбільші острови Північної Америки. Визначають природні зони материка. Орієнтуються в просторі.
2	Рельєф, клімат, ріки, озера Північної Америки.	1	Позначення на контурній карті гір, низовин, рівнин, річок та озер. Опрацювання додаткової літератури. Повідомлення «Найбільший острів».	Визначають особливості рельєфу Північної Америки. Розуміють причини, що зумовлюють клімат материка. Знають про господарське використання великих рік.

3	Рослинний і тваринний світ Північної Америки.	1	Екскурсія до природничого музею. Складання таблиці «Рослинний і тваринний світ Північної Америки». Перегляд відеофільму. Конкурс малюнків. Повідомлення з використанням додаткової літератури.	Називають типових представників флори і фауни Північної Америки. Знають про вплив господарської діяльності людини на довкілля. Розуміють важливість природоохоронних заходів.
4	Держави, столиці, населення Північної Америки.	1	Робота з політичною картою. Складання таблиці «Держави Північної Америки та їх столиці». Перегляд відеофільму. Повідомлення «Нью – Йорк», «Голлівуд», «Уолт Дісней».	Знаходять на політичній карті найбільші країни та їх столиці. Розповідають про заняття населення. Знають про людські раси, ареал їх поширення. толерантно ставляться до оточуючих.
	Всього годин	4		

№	Змістовий модуль №5 «Південна Америка»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Географічне положення Південної Америки.	1	Робота з картою, атласом. Обговорення прочитаного (додаткової літератури). Вікторина «Цікава географія». Складання кросворду.	Визначають на карті фізико-географічне положення материка, показують його кордони, острови, півострови, моря. Усвідомлюють різницю між термінами

				«материк» і «частина світу». Розповідають про почуте, встановлюють причинно-наслідкові та просторові зв'язки.
2	Особливості клімату та рельєфу Південної Америки. Річки та озера.	1	Складання таблиці (низовини, гори, річки, озера). Перегляд фрагментів відеофільму. Повідомлення «Амазонка», «Зелені легені планети».	Знають та називають гори, низовини, ріки, озера. Розуміють залежність клімату від сонячного освітлення. Називають природні зони материка. Розповідають про господарське значення річок та озер.
3	Рослинний і тваринний світ Південної Америки.	1	Заповнення таблиці «Рослинний і тваринний світ Південної Америки». Екскурсія до природничого музею. Перегляд фрагменту відеофільму. Складання плану природоохоронних заходів. Конкурс малюнків. Складання кросворду.	Називають типових представників рослинного і тваринного світу Південної Америки. Розуміють термін «джунглі». Використовують засвоєну лексику. Розуміють небезпеку забруднення довкілля.
4	Держави Південної Америки та їх столиці, основні заняття населення.	1	Робота з політичною картою. Складання таблиці «Держави Південної Америки та їх столиці». Оформлення тематичної папки. Повідомлення	Показують на політичній карті держави та їх столиці. Диференціюють представників людських рас. Розуміють і

			«Острів Куба». Опрацювання додаткової літератури.	пояснюють, чим займаються представники різних професій. Називають основні види сільськогосподарських культур. Усвідомлюють важливість толерантного ставлення до представників інших національностей.
	Всього годин	4		

№	Змістовий модуль №6 «Євразія»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Географічне положення Євразії.	1	Робота з картою. Позначення на контурній карті морів, островів, півостровів, обрисів материка. Складання таблиці «Природні зони Євразії». Робота з додатковою літературою.	Визначають за картою та атласом фізико-географічне положення материка. Показують на карті межу між Європою та Азією. Усвідомлюють різницю між поняттями «материк» та «частина світу». Визначають природні зони материка.
2	Особливості рельєфу та клімату Євразії.	1	Екскурсія до лісопарку. Складання таблиці «Природні зони Євразії». Перегляд фрагменту відеофільму.	Знають і показують на карті низовини, височини, гори, ріки, озера Євразії. Розуміють залежність клімату від сонячного

			Читання і обговорення додаткової літератури. Повідомлення.	освітлення. Оперують поняттями «пори року», «місяці», розуміють причини їх зміни. Використовують засвоєну термінологію. Складають розповіді.
3	Рослинний і тваринний світ Євразії.	2	Екскурсія до природничого музею, зоопарку. Екскурсія до парку. Збирання гербарію. Оформлення тематичної папки. Складання плану природоохоронних заходів. Конкурс малюнків. Складання загадок про тварин. Повідомлення «Асканія Нова».	Називають типових представників рослинного і тваринного світу Євразії, ареали їх поширення. Розрізняють види тварин і птахів за їх зовнішніми ознаками. Розуміють важливість заходів з охорони природи. Оперують термінами «заповідник», «заказник».
4	Держави та їх столиці. Населення Євразії.	2	Робота з політичною картою. Складання таблиці «Країни Євразії та їх столиці». Перегляд фрагментів відеофільму. Складання кросворду. Розгадування тематичних ребусів. Повідомлення «Роботи Японії», «Людські раси».	Показують на карті і називають найбільші держави та їх столиці. Розповідають про господарську діяльність населення. Усвідомлюють свою національну приналежність, місце України серед держав світу. Знають особливості людських рас за їх типовими ознаками. Знають про

				необхідність дотримання моральних норм поведінки у соціумі.
	Всього годин	6		
	Загальна кількість годин дисципліни	14		

**Змістово-орієнтований модуль з виховної роботи на поширення і поглиблення знань з географії у позаурочний час у 9 класі
(I семестр)**

№	Змістовий модуль №1 «Україна у світі. Фізико-географічне положення України.»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Україна серед держав світу.	1	Перегляд фрагменту відеофільму. Робота з картою. Повідомлення з використанням додаткової літератури. Складання тематичного кросворду.	Розуміють суть поняття «держава». Знаходять на політичній карті світу Україну, показують її кордони, називають і показують держав-сусідів, географічний центр Європи. Знають походження назви держави. Розуміють свою національну приналежність.

2	Київ – столиця України.	1	Дискусія про засновників Києва. Робота з картою. Інсценізація «Заснування Києва». Екскурсія по Києву. Екскурсія до музею історії Києва.	Визначають географічне положення Києва. Знають історію заснування міста та історичні місця, пов'язані із його засновниками. Розуміють етимологію походження назв.
3	Державні символи України.	1	Конкурс на кращий плакат. Гра «Розшифруй слово(про герб)». Виконання Гімну України. Вікторина.	Знають дату проголошення незалежності України. Розуміють і пояснюють значення державної мови. Пояснюють значення державної символіки України. Знають напам'ять Гімн України. Знають авторів Гімну України. Розуміють і використовують засвоєну термінологію.
4	Географічне положення України.	1	Робота з картою, атласом. Перегляд відеофільму. Вікторина «Січ чудес України». Повідомлення «Найвища точка України».	Визначають на карті фізико-географічне положення України. Знають умовні кольори карти. Показують на карті кордони України, держав-сусідів. Розрізняють поняття «материк» і

				«частина світу». Називають і показують адміністративні області України, АР Крим.
	Всього годин	4		

№	Змістовий модуль №2 «Рельєф України. Корисні копалини України.»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Низовини і височини України.	1	Перегляд фрагментів відеофільму. Складання таблиці. Позначення на контурній карті низовин і височин умовними кольорами. Екскурсія для визначення форм рельєфу у найближчому оточенні.	Знають про оболонки Землі. Знають основні форми рельєфу України. Знаходять і показують низовини і височини на карті України. Пояснюють вплив рельєфу на господарську діяльність людини.
2	Гори.	2	Робота з фізичною картою України. Виконання малюнків «Схема гори». Повідомлення з використанням додаткової літератури.	Показують на карті і називають гори України, їх найвищі точки. Визначають висоту гір за шкалою глибин і висот. Знають про особливості господарської

			Виготовлення з пластиліну макету гори.	діяльності населення гір.
3	Корисні копалини.	2	Складання таблиці «Корисні копалини України» з використанням умовних позначень. Позначення на контурній карті основних родовищ корисних копалин. Перегляд відеофільму «Як добувають кам'яне вугілля». Обговорення додаткової літератури. Гра «Впізнай за описом». Складання плану природоохоронних заходів у місцях видобування корисних копалин.	Розуміють значення і використання корисних копалин у народному господарстві. Знають, на які групи поділяються корисні копалини України за їх використанням. Показують на карті основні родовища корисних копалин України. Знають, які корисні копалини видобувають у найближчій місцевості та про їх використання у народному господарстві. Знають про екологічні проблеми, пов'язані з видобутком корисних копалин. Розуміють і використовують географічну номенклатуру.
	Всього годин	5		

№	Змістовий модуль №3 «Клімат. Неприятливі метеорологічні явища.»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Клімат.	2	Робота з картою, атласом. Перегляд фрагментів відеофільму. Виготовлення таблиці «Пори року» з використанням умовних позначень. Складання характеристики клімату своєї місцевості за картою. Складання таблиці «Природні зони України».	Знають про теплові пояси, розуміють і розрізняють поняття «погода» і «клімат». Пояснюють, які природні чинники зумовлюють клімат України. Пояснюють особливості клімату України у різних природних зонах. Складають описи пір року. Володіють вивченою термінологією.
2	Неприятливі метеорологічні явища на території України.	2	Перегляд відеофільму. Виготовлення таблиці. Конкурс малюнків. Обговорення додаткової літератури. Дослід «Агрегатні стани води». Складання розповідей «Як поводитися під час грози», «Як завбачити погоду?» (за народними прикметами).	Знають про оболонки Землі. Розуміють чинники, які впливають на формування погоди. Розповідають і пояснюють вплив метеорологічних явищ на господарську діяльність людини. Використовують засвоєну лексику.

			Повідомлення «Сухий дощ».	
	Всього годин	4		

№	Змістовий модуль №4 «Поверхневі і підземні води України.»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Річки.	1	Розповіді за таблицею «Оболонки Землі». Робота з картою. Перегляд фрагментів відеофільму. Складання схеми будови річки. Екскурсія до річки.	Знають про географічні оболонки Землі. Пояснюють термін «гідросфера». Розуміють значення води для життя на Землі. Показують на карті головні річкові системи України. Знають будову річки. Розуміють господарське значення річок.
2	Озера, лимани, ставки, болота, підземні води.	1	Робота з картою (озера, лимани). Перегляд фрагментів відеофільму. Повідомлення з використанням додаткової літератури. Складання розповіді	Пояснюють відмінність між різними водоймами суходолу. Показують на карті найбільші озера, водосховища. Розуміють значення підземних вод.

			«Воду потрібно берегти».	Знають про господарське значення озер, ставків, боліт, підземних вод.
3	Чорне море.	1	Робота з контурними картами. Визначення глибини Чорного моря за шкалою глибин і висот. Конкурс малюнків «Живий світ моря». Екскурсія до природничого музею. Повідомлення з використанням додаткової літератури. Складання плану природоохоронних заходів.	Пояснюють географічне положення Чорного моря, показують на карті. Знають про особливості клімату на узбережжі Чорного моря. Називають основних представників флори і фауни моря. Усвідомлюють господарське значення Чорного моря. Знають про екологічні проблеми Чорного моря.
4	Азовське море.	1	Робота з картою, атласами (географічне положення, коси, затоки, глибина). Виготовлення тематичного альбому. Конкурс малюнків. Повідомлення «Екологічні проблеми Азовського моря».	Дають характеристику природних особливостей Азовського моря, Сиваша. Орієнтуються у просторі (робота з картою). Порівнюють розмір Чорного і Азовського морів, їх тваринний світ. Усвідомлюють важливість заходів

				щодо збереження довкілля.
	Всього годин	4		
	Загальна кількість годин дисципліни	17	3	

**Змістово-орієнтований модуль з виховної роботи на поширення і поглиблення знань з географії у позаурочний час у 9 класі
(II семестр)**

№	Змістовий модуль №5 «Рослинний і тваринний світ України»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Біосфера	1	Екскурсія до природничого музею, зоопарку. Повідомлення. Читання і обговорення додаткової літератури. Вікторина. Перегляд фрагментів відеофільму. Конкурс малюнків. Складання загадок.	Знають про географічні оболонки Землі. Називають і розрізняють складові біосфери. Розповідають про виникнення життя на Землі. Усвідомлюють значення Сонця в життєвих процесах біосфери. Застосовують вивчену лексику.

2	Рослинний світ	2	Експедиція до лісу, парку, річки. Складання таблиці «Дикорослі і культурні рослини». Складання опису за малюнком. Збирання гербарію. Оформлення тематичних альбомів.	Знають і називають найпоширеніші рослини України. Розуміють значення флори для народного господарства. Пояснюють роль дерев у процесі фотосинтезу. Доглядають за рослинами у школі, вдома. Розуміють взаємозв'язок між людиною і природним середовищем.
3	Тваринний світ	2	Експедиція до зоопарку. Перегляд відеофільму. Конкурс малюнків. Читання оповідань про тварин. Складання розповідей «Мій улюбленець». Повідомлення. Складання кросворду. Виготовлення годівничок для птахів.	Називають основних представників тваринного світу України. Розрізняють диких і свійських тварин. Доглядають за свійськими тваринами. Допомагають птахам взимку. Розуміють причини збіднення тваринного світу.
4	Екологічні проблеми. Червона книга України.	1	Перегляд відеофільму «Заповідники України». Дослід з очищенням води. Повідомлення. Експедиція до	Розуміють причини, що призводять до збіднення рослинного і тваринного світу. Називають представників

			лісопарку, річки. Конкурс малюнків. Складання кросворду. Складання розповідей «Охорона природи». Робота із словником.	рослинного і тваринного світу свого краю, занесених до Червоної книги. Розуміють необхідність охорони природних багатств. Знають основні заповідники України. Використовують нову термінологію.
	Всього годин	6		

№	Змістовий модуль №6 «Населення України»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Кількість і густота населення. Національний склад.	1	Робота з картою. Позначення на контурній карті столиці, обласних центрів України. Повідомлення «Людські раси». Робота з додатковою літературою: «Населення України», «Українська діаспора».	Знають про чисельність населення України, його національний склад. Усвідомлюють свою приналежність до української нації. Виявляють толерантне ставлення до представників інших національностей.

2	Трудові ресурси	1	<p>Експурсія на підприємство. Складання розповідей «Моя майбутня професія». Колективне обговорення прочитаного (за матеріалами додаткової літератури). Складання переліку документів, необхідних для вступу в професійне училище.</p>	<p>Розуміють поняття «трудові ресурси». Знають про основні професії. Усвідомлюють необхідність власного вибору майбутньої професії. Співвідносять власні бажання і реальні можливості.</p>
3	Національні традиції і звичаї.	1	<p>Експурсія до музею декоративно-прикладного мистецтва. Виготовлення тематичного альбому. Виготовлення поробок з бісеру, витинанок. Робота з додатковою літературою. Вікторина «Обряди українців».</p>	<p>Усвідомлюють роль мистецтва у житті людини. Знають про призначення музеїв. Розповідають про основні традиційні обрядові свята українців. Усвідомлюють необхідність вивчення і дотримання традицій народу. Виявляють повагу до українського національного мистецтва.</p>
4	Усна народна творчість.	1	<p>Експурсія до музею літератури. Конкурс на краще виконання колядки, щедрівки, веснянки. Інсценізація уривку з</p>	<p>Розуміють значення фольклору, знають його види. Розповідають про улюблені жанри фольклору.</p>

			прочитаного твору (весняна обрядовість, казки). Складання загадок. Оформлення тематичного альбому.	Виявляють зацікавлення народними творами, відвідують шкільну бібліотеку.
	Всього годин	4		

№	Змістовий модуль №7 «Паливно-енергетичний комплекс»	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
1	Вугільна промисловість.	1	Робота з картою. Позначення на контурній карті найбільших родовищ чорного і бурого вугілля. Перегляд відеофільму. Повідомлення. Оформлення тематичного альбому.	Знають складові паливно-енергетичного комплексу, пояснюють його значення для розвитку народного господарства. Показують на карті райони добування вугілля. Знають паливні корисні копалини. Використовують засвоєну термінологію.
2	Нафтова і газова промисловість.	1	Робота з картою, атласом, контурною картою. Робота з додатковою літературою. Складання таблиці «Паливні корисні копалини» з	Показують на карті нафтові і газові родовища. Розповідають про нафтопереробну промисловість, називають продукти, вироблені з нафти.

			використанням умовних позначень. Вікторина.	Розуміють значення нафтової і газової промисловості, важливість видобутку власного газу для України.
3	Електроенергетична промисловість.	1	Перегляд відеофільму. Робота з картою. Складання таблиці «Типи електростанцій». Повідомлення. Складання розповіді «Як діяти при короткому замиканні».	Розуміють термін «електроенергетика». Знають про типи електростанцій, місця їх розташування. Називають електростанції, розташовані у своїй місцевості. Знають про правила користування електроприладами.
4	Екологічні проблеми.	1	Перегляд відеофільму «Чорнобиль». Робота з додатковою літературою. Виготовлення плакатів «Збережемо довкілля». Складання плану природоохоронних заходів.	Розуміють проблеми, пов'язані з розвитком АЕС, ТЕС, ГЕС, ТЕЦ. Розповідають про аварію на ЧАЕС та наслідки катастрофи. Показують на карті штучні моря на Дніпрі. Усвідомлюють необхідність створення очисних споруд для запобігання забруднення довкілля.
	Всього годин	4		

№	Змістовий модуль №8	Години	Заходи	Орієнтовні досягнення учнів
----------	----------------------------	---------------	---------------	------------------------------------

	«Транспорт»			
1	Види сучасного транспорту	1	Перегляд відеофільму. Робота з картою. Складання таблиці «Транспортна мережа» з використанням умовних позначень. Повідомлення. Складання розповіді «Моя дорога до школи».	Знають основні види транспорту. Пояснюють поняття «транспортний комплекс». Розуміють значення транспорту. У внутрішніх і зовнішніх економічних зв'язках. Знають про професії, пов'язані із транспортом.
2	Залізничний транспорт	1	Робота з картою, атласом. Екскурсія на залізничний вокзал. Вікторина. Опрацювання додаткової літератури.	Розповідають про значення залізничного транспорту у житті людей. Розуміють і пояснюють відмінність між вантажним і пасажирським залізничним транспортом. Показують на карті найбільші залізничні вузли, центри машинобудування.
3	Автомобільний транспорт	1	Екскурсія на автовокзал, завод. Подорож картою автомагістралями України. Перегляд відеофільму. Складання розповіді	Показують на карті головні автомагістралі України. Розповідають про види автомобільного

			«Безпека на дорозі».	транспорту. Дотримують правил вуличного руху на дорогах.
4	Водний транспорт	1	Екскурсія на річковий вокзал. Робота з картою, атласом. Повідомлення. Складання діалогу «У касі річкового вокзалу». Позначення на контурній карті морських портів. Конкурс малюнків.	Пояснюють значення водного транспорту у господарському житті людини. Показують найбільші морські порти. Називають центри суднобудування.
5	Повітряний та трубопровідний транспорт	1	Екскурсія на авіазавод. Робота з контурною картою. Повідомлення з використанням додаткової літератури. Перегляд відеофільму. Складання розповідей.	Називають і показують центри літакобудування. Показують на карті газо- та нафтопроводи. Знають назви найбільших літаків, збудованих в Україні. Використовують засвоєну лексику.
	Всього годин	5		
	Загальна кількість годин дисципліни	19		

Література

1. Програми для допоміжної школи. Географія. 6-9 класи. К.: Богдана, 2006.
2. А.М. Висоцька. Організація позакласної виховної роботи в спеціальних навчальних закладах для дітей з розумовою відсталістю (5-10 класи). К.: 2012.
3. Програми для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. Виховна робота (5-10 класи). – К.:2012.
4. Методика викладання географії. – К.: Радянська школа, 1979.
5. Г.Д. Довгань. Навчально-практичний довідник. Географія. – Ранок,- 2010.
6. О.Я. Скуратович, Р.Р. Коваленко, Л.Г. Круглик. Географія. 6 клас – К.: Зодіак-еко, 1998.
7. С.Г. Коберник, О.Я. Скуратович Географія материків і океанів. 7 клас. – К.: Навчальна книга, 2002.
8. П.О. Масляк, П.Г. Шищенко Географія України 8-9 клас. – К.: Зодіак-еко, 1996.
9. Ф.Д. Заставний. Економічна і соціальна географія України. – К.: Форум, 2001.
10. Атлас. Загальна географія. 6 клас – Картографія.
11. Атлас. Географія материків і океанів. 7 клас. – Картографія.
12. Атлас. Фізична географія України. 8 клас. – Картографія.
13. Географія України. Атлас для 9 класу. – ПрАТ «Інститут передових технологій», 2008-2011.
14. Україна. Навчальний атлас. Головне управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України. – К.: 1998.
15. Большой атлас мира. – Сингапур: Ридерс Дайджест, 2007.
16. Атлас Вселенной для детей. – Испания: Ридерс Дайджест, 2001.
17. Дива природи шести континентів. Ілюстративна енциклопедія. – Донецьк: 2014.
18. Енциклопедія. Хочеш знати, чому? – К.: Махаон-Україна, 2014.
19. Захоплююча географія для допитливих. – Харків: Промінь, 2005.
20. В.В. Мирошнікова Найцікавіше про країни і народи. – Харків: Торнадо, 2009.
21. Я пізнаю світ. Дитяча ілюстрована енциклопедія. – Харків: Ранок, 2008.
22. Энциклопедия для детей. Все о животных от А до Я. – Москва: Махаон, 2004.
23. Живой мир. Энциклопедия. – Москва: Росмэн, 1996.
24. Енциклопедія тварин. – Харків: Пегас, 2005.
25. Море. Синий цвіт Землі. – Минск: Белфакс, 1995.
26. Шовкова косиця. Фотоальбом. – Ужгород: Карпати, 1985.

Основна література (6 клас)

До модуля 1 – 1, 4, 5, 6, 10, 14
До модуля 2 – 1, 2, 4, 5, 6, 10
До модуля 3 – 1, 2, 4, 5, 6
До модуля 4 – 1, 2, 5, 6, 7, 10
До модуля 5 – 1, 3, 5, 6
До модуля 6 – 1, 2, 5, 6, 8, 14

Додаткова література (6 клас)

До модуля 1 – 18, 19
До модуля 2 – 19, 21, 26
До модуля 3 – 13, 17
До модуля 4 – 15, 18, 21, 25
До модуля 5 – 17, 22, 23, 24
До модуля 6 – 9, 18, 19, 21

Основна література (7 клас)

До модуля 1 – 1, 2, 3, 5
До модуля 2 – 1, 2, 3, 7
До модуля 3 – 1, 2, 5, 6
До модуля 4 – 1, 2, 3, 7
До модуля 5 – 1, 2, 3
До модуля 6 – 1, 2, 8
До модуля 7 – 1, 2, 3, 6

Додаткова література (7 клас)

До модуля 1 – 16, 19, 21, 25
До модуля 2 – 16, 18, 21
До модуля 3 – 17, 19, 25
До модуля 4 – 11, 17, 23
До модуля 5 – 10, 11, 19, 22, 24
До модуля 6 – 11, 14, 18, 23, 26
До модуля 7 – 15, 17, 19, 26

Основна література (8 клас)

До модуля 1 – 1, 3, 5, 7, 11
До модуля 2 – 1, 2, 4, 5, 7
До модуля 3 – 1, 3, 4, 5, 11
До модуля 4 – 1, 2, 4, 7, 11
До модуля 5 – 1, 3, 4, 7, 11
До модуля 6 – 1, 3, 5, 7, 11

Додаткова література (8 клас)

До модуля 1 – 15, 17, 25
До модуля 2 - 17, 19, 20, 25
До модуля 3 – 15, 21, 22, 23
До модуля 4 – 15, 19, 20, 21
До модуля 5 – 17, 19, 20
До модуля 6 – 21, 22, 23, 24

Основна література (9 клас)

До модуля 1 – 1, 2, 3, 8, 9, 12
До модуля 2 – 1, 2, 3, 8, 9, 13
До модуля 3 – 1, 2, 4, 8
До модуля 4 – 1, 2, 3, 13
До модуля 5 – 1, 2, 4, 14
До модуля 6 – 1, 2, 3, 9
До модуля 7 – 1, 2, 3, 8, 14
До модуля 8 – 1, 2, 3, 9, 13

Додаткова література (9 клас)

До модуля 1 – 15, 17, 20
До модуля 2 – 15, 19, 26
До модуля 3 – 18, 19
До модуля 4 – 17, 25
До модуля 5 – 17, 22, 24
До модуля 6 – 19, 20, 26
До модуля 7 – 18, 21, 23
До модуля 8 – 18, 19, 21